

*Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық- техникалық
университеті*

*Ветеринарлық медицина және
биотехнология факультеті*

*«Жұқпалы емес аурулар және
морфология»
кафедрасы*

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ**

**Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық
университеті**

**«Жұқпалы емес аурулар және морфология»
кафедрасы.**

**“Ветеринарлық гигиена және санитария ”
пәнінен**

Курстық жұмыс

**Тақырыбы: “ҚР мал шаруашылығын жүргізу үшін ветеринарлық
гигиенаның рөлі мен мәні”**

**Орындаған: ВС -ксерген: в.ғ.к., аға оқытушы
Сариев Н.Ж.**

Курстық жұмыстың мақсаты мал шаруашылығында жануарларды ветеринариялық санитариялық тұрғыдан қорғап ауру тудырмау, оның алдын алу. Бұл бағытта жалпы гигиеналық және ветеринариялық-санитариялық шараларды мал шаруашылықтарында мүлтіксіз жүргізудің мәні орасан зор. Әсіресе дезинфекция, дезинсекция, дератизация және дезодарация, өлексені дер кезінде утильдеу шараларын жүргізіп отыру-малды инфекциялық және инвазиялық аурулардан қорғау шараларын қарастыру.

Ветеринариялық гигиенаның негізгі міндеттері:

- қоршаған ортаның мал организміне және денсаулығына тигізетін әсерінің заңдылықтарын зерттеу;

- қоршаған ортаның мал организміне қолайлы параметрлерін ғылыми-практикалық тұрғыдан негіздеу, зоогигиеналық және ветеринариялық-санитариялық нормативтер, нормалар мен ережелерді жасау және ұйымдастыру;

- мал қораларының жобалық тапсырмасын жасау, мал тіршілігін қамтамасыз ететін жүйелерді жасайтын санитариялық құрал-жабдықтарды іріктеу;

- табиғи ортаның бірқалыпты сақталуын қамтамасыз ету, зоогигиеналық нормативтер мен ветеринариялық-санитариялық ережелерді енгізу есебінен экологияны сақтау

Мал шаруашылық түрлері

Мал фермаларының санитариялық – гигиеналық ережелерге сай келмейтін жағдайларына төмендегілер жатады: олардың бактериялармен ластануы, шаңдануы, оң иондардың пайда болуы, температура мен біршама ылғалдылық, аммиактың, күкірттісутегінің, көмірқышқыл газының жинақталуы, индол, скатол және басқадай зиянды иісті газдардың пайда болуы.

Мал шаруашылықтарында, құс фабрикаларында әртүрлі індетті, инвазиялық аурулардан сақ болу үшін, біршама ұйымдастыру – шаруашылық, гигиеналық, ветеринариялық - санитариялық шараларды орындау керек.

Ондай шараларға жататындар:

- шаруашылыққа жаңа әкелген малды карантиннен өткізу кезінде барлық ветеринариялық – санитариялық шаралар қатал сақталу керек;**
- мал басын топтастыру кезінде, малды сатып алған шаруашылық барлық індетті аурулардан сау болуы тиіс немесе өзіне асыл тұқымды малды індетті ауруы жоқ шаруашылықтардан алуы;**
- көлік немесе фермада жұмыс істейтін жұмысшылар арқылы малға ауру тарату жолын болдырмау, сол үшін фермаға кірер алдында дезөткел және ветсанөткізу жолы, арнайы киімдерді зарасыздандыру, т.б. шаралар сақталуы тиіс;**
- арнайы қоршау арқылы тарайтын әртүрлі індетті ауруларға қарсы күрес жүргізу;**
- малшылардың арасында туберкулез, бруцеллез, сальмонеллез және басқа індетті аурулардың тарымауы үшін оларға дер кезінде медициналық тексерілу жұмысы жүргізілуі тиіс;**

Жануарларды залалсыздандыру әдістері

Дезинфекция – (франц. des – жоямын, лат. Infectio – жұқтыру) - зардапты және шартты зардапты микроорганизмдерді жоюға, малдың арасында індет ауруларын болдырмау шараларына бағытталған іс-әрекеттердің бірлестігі

Профилактикалық дезинфекцияны қораға басқа жақтан таралған індетті ауру қоздырғыштарды, сонымен қоса шартты ауру қоздырғыш микробтарды да жою мақсатымен жүргізіледі

Ағымды дезинфекция. Шаруашылықта жұқпалы ауру пайда болған күннен бастап ұдайы жүргізіліп отырылады

Қорытынды дезинфекция - ол шаруашылықтағы малды індет ауруынан сақтаудағы ең соңғы күрес жүргізудегі кезең

Дератизация (франц. de – жоямын, лат. ratus – егеуқұйрық) - адам мен малға зиян келтіретін кеміргіштерге қарсы шаралар жиынтығы

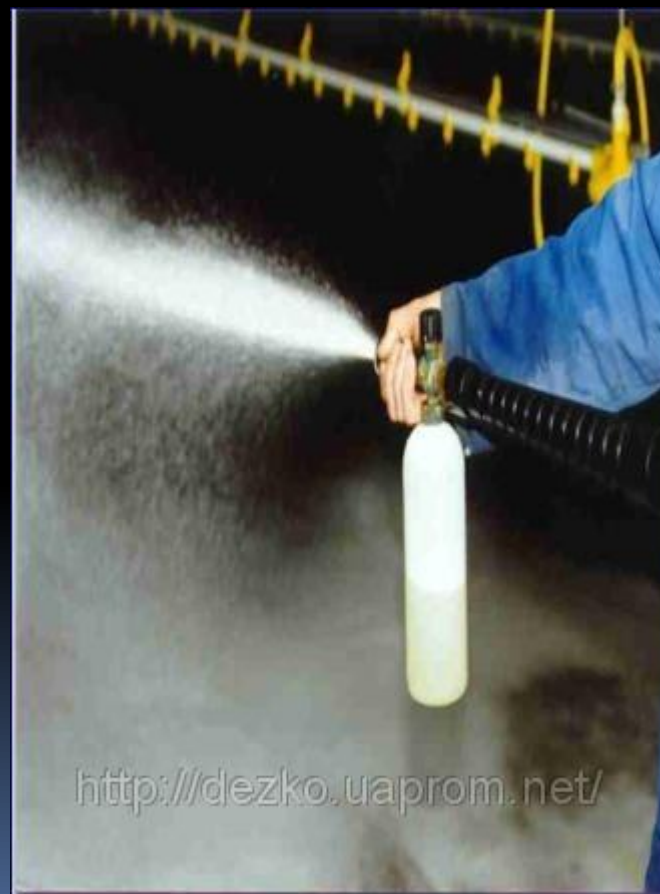

© E. Kenunen 2006

Кемірушілермен жұмыс жүргізгенде оларды ін қазатын, балалайтын және тығылатын мүмкіндіктерін жою қажет.

Дезинсекция (франц. des - жоямын, лат. — insectum - жәндік) - бұл табиғатта кездесетін ұзын тұмсықты, көп аяқты шаян - құрттарға қарсы жүргізілетін шаралардың жиынтығы, шыбын-шіркейлерге қарсы күрестің тиімді көзі

Дезодарация — дегеніміз субстратта шіріген кезде пайда болатын жағымсыз иісті жасанды түрде жою немесе оны басып тастау

Мал өлекселерін уақытша жинау және утильдеу - малдың жұқпалы ауруларын алдын алуда аса маңызды шара болып табылады

Биотермиялық шұңқырларды құрғақ, жерасты сулары тереңде орналасқан жерге және тұрғын үйлер мен су қоймаларынан 1 км қашықтықта салынады. Ол үшін 200 м² жер ауданын, биіктігі 2 м жабық қоршаумен қоршайды. Бұл алаңның ортасына диаметрі 3 м және тереңдігі 9-10 м болатын биотермиялық шұңқыр жасалады. Оның түбі бетондалады, қабырғасы су өтпейтін материалдан тұрғызылады

Ветеринариялық-санитариялық утильзауыты - мал өлекселері мен өндіріс қалдықтарын термиялық өңдсу арқылы утильдейтін кәсіпорын

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗГА
РАХМЕТ!!!**